به‌روزرسانی مجازات سقط جنین

در مبحث سقط جنین پیش‌نویس لایحه تعزیرات، علاوه بر تشدید مجازات سقط برای تشویق و تبلیغ سقط جنین ۵ تا ۱۵ سال حبس در نظر گرفته شده است

مریم لطفی

با انتشار پیش‌نویس لایحه تعزیرات در هفته گذشته، مبحث سقط جنین در آن محل بحث فعالان حقوق زنان شـد؛ به‌ویژه در ایامی که آگاهی جامعه به‌خصوص زنان از حق و حقوق خود بیشـتر شده است. در پیش‌نویس لایحه تعزیرات علاوه بر تشدید مجازات سقط که پیش از این هم در قانون وجود داشت، فصل جدیدی رقم خورده اسـت؛ به‌طوری‌که این بار برای کسانی که در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی به تبلیغ، آموزش، تشویق یا معرفی وسایل یا شیوه ارتکاب سـقط جنین اقدام کنند، مجازات حبس در نظر گرفته شده است؛ پنج تا ۱۵ سال.

حدود یک سـال از اجرائی‌شـدن قانـون جوانی جمعیت می‌گذرد؛ قانونی که بخشی از آن موضوع محدودیت غربالگری و ممنوعیـت سـقط جنین را نشـانه گرفتـه بود و بـا وجود مخالفت‌هـا، بیانیه‌هـا و نامه‌نگاری‌های پزشـکان متخصص حوزه زنان و فعالان اجتماعی لازم‌الاجرا شـد. گرچه این قانون در راسـتای سیاست‌های جمعیتی کشـور و تشویق خانواده‌ها بـه فرزندآوری تدوین شـده بود، اما خبرهای جسـته‌وگریخته حکایـت از آن دارد کـه در این مدت چندان هـم موفق نبوده اسـت. خبرگزاری‌های رسـمی با اسـتناد به آمار ثبت احوال نوشته‌اند «نرخ رشد جمعیت کشور در ۹ ماه ابتدای امسال عدد ۰.۷ درصد را نشان می‌دهد، درحالی‌که این نرخ در سال ۱۳۹۵ تفاوت چشـمگیری داشـت و ۱.۲۴ درصد را نشان می‌داد و اگر به گذشـته برگردیم، پی خواهیم برد که با سـرعت روند نزولی را طی کرده و از ۳.۹۱ درصد سـال ۱۳۶۵ به وضعیت ناخوش امروز رسیده است».

کاش نـرخ زاد و ولد که علاوه بـر موضوعات فرهنگی رگ و ریشه محکمی در شـرایط نامطلوب اقتصادی دارد، تنها یک روی این ماجراسـت. افزایش اضطراب و نگرانـی زنان باردار، ازدسـت‌رفتن زمان طلایی سـقط، حذف پوشش بیمه‌ای برای انجـام تسـت‌های غربالگری که بـه صورت ویـژه زنان طبقه فرودست را از این امکان بی‌بهره می‌کند، ازجمله نگرانی‌هایی بـود کـه پیـش از اجرائی‌شـدن این قانـون دهان بـه دهان می‌چرخید و حالا یک سالی می‌شود به واقعیت پیوسته است. به‌ویژه که اعلام ثبت اسـامی تمام زنان باردار در یک سـامانه جامع، فضای محیط‌های درمانی را بعضا پلیسـی کرده است. ۲۵ تیر سـال جاری صابر جباری، رئیس اداره جوانی جمعیت وزارت بهداشت، به ایسـنا گفته بود: «از زمانی که زن باردار به پزشـک مراجعه می‌کند و درخواسـت آزمایش یا سونوگرافی صورت می‌گیرد، نتایج آن باید در سـامانه مربوطه ثبت شود». اتفاقی که ناخواسته برخی زنان را راهی محیط‌های غیردرمانی و بدون مجوز برای انجام سـقط جنین می‌کند. محیط‌هایی که به دلیل نداشتن استانداردهای پزشـکی و زیرزمینی‌بودن‌شان، می‌توانند جان و جسـم زنان بـاردار را به خطر بیندازند و حتی امکان باروری را برای همیشه در تن آنها بخشکانند. علاوه بر آن با سـخت‌گیری‌ها و محدودیت‌های ایجادشده برای غربالگری، زمینه تولـد نوزادانی که با اختلالات رشـدی یا معلولیت‌های فکـری و حرکتی به دنیا می‌آیند، بیش از گذشـته قوت خواهد گرفت. این موارد در شـرایطی اسـت که از پیـش هم قوانین سخت‌گیرانه‌ای برای سقط جنین وجود داشت و از گذشته هم محـل بحث فعالان حقـوق زنان بود. اما ماجـرا وقتی دوباره داغ شـد که هفته گذشته معاونت حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه پیش‌نویس لایحه تعزیرات را منتشـر کرد؛ لایحه‌ای که بخش‌ها و مواد گوناگونی را شـامل می‌شود و یکی از مهم‌ترین موضوعات طرح‌شده در آن «مبحث سقط جنین» است.

در ماده ۳۱۰ این لایحه آمده است: «هرگاه زنی جنین خود را در هر مرحله‌ای که باشـد، به نحو عمـدی و بدون رعایت مقـررات قانونی از بین ببرد یا در مواردی که جنین به دسـت دیگـری و با رضایت زن باردار سـقط شـود، چنانچه پس از دمیدن روح در جنین واقع شده باشد، مرتکب به حبس درجه پنج (حبس بیش از دو تا پنج سـال) و چنانچه قبل از دمیدن روح باشـد، به یکـی از مجازات‌های اجتماعی درجه شـش محکوم می‌شـوند». مجازات درجه شش شامل حبس بیش از شـش ماه تا دو سال یا جزای نقدی بیش از ۲۰ میلیون ریال تا ۸۰ میلیون ریال، شـلاق از ۳۱ تا ۷۴ ضربه و تا ۹۹ ضربه در جرائم منافی عفـت و محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از شش ماه تا پنج سال است. این ماده دو تبصره دارد؛ اول اینکه «در مواردی که مرتکب ثابت کند اقدام‌نکردن به سـقط جنین خطر جانی در پی داشـته اسـت، مجـازات مرتکب یک تا دو درجه پایین‌تر خواهد بود» و دیگر اینکه «درصورتی‌که سـقط عمدی جنین بدون رضایت زن باردار واقع شـود، حسب مورد مجازات مرتکب یک درجه تشدید می‌شود». همچنین در ماده ۳۱۱ این لایحه آمده اسـت: «هرگاه طبیـب، ماما، داروفروش یا دیگر اشـخاصی که به‌عنـوان طبابت، مامایـی، جراحی یا داروفروشـی فعالیت می‌کننـد، مبادرت به اسـقاط جنین یا وسـایل آن را معرفی یا تهیه کنند، عـلاوه بر ابطال پروانه، به حبـس درجه چهار و انفصال از خدمـات دولتی و عمومی یا محرومیت از فعالیت شـغلی یا حرفـه‌ای مربوط درجه پنج محکوم می‌شـود». حبس درجه چهار بیش از پنج تا ۱۰ سال را شامل می‌شود.

در تبصره مربـوط به این ماده هم توضیح داده اسـت که «در صـورت تکرار جـرم موضوع این مـاده، دادگاه مرتکب را حسـب مورد به انفصال دائم از خدمـات دولتی و عمومی یا محرومیـت از فعالیت شـغلی یا حرفـه‌ای محکوم می‌کند و مجازات حبس او یک تا دو درجه تشـدید می‌شـود». مبحث سـقط جنین در پیش‌نویـس لایحه تعزیرات یـک ماده دیگر را هم شـامل می‌شـود؛ مـاده ۳۱۲: «هرگاه سـقط جنین به صورت سـازمان‌یافته یا در سطح گسـترده واقع شود، چنانچه مشـمول مجازات افساد فی‌الارض نباشـد، مرتکبان به حبس درجه دو (حبس بیش از ۱۵ تا ۲۵ سـال) محکوم می‌شـوند. همچنین شـخص یا اشخاصی که با استفاده از فضای مجازی و شـبکه‌های اجتماعی مبادرت به تبلیغ، آموزش، تشـویق یا معرفی وسایل یا شیوه ارتکاب سقط جنین کنند یا آن را تسهیل کنند، به حبس درجه سـه یا چهار محکوم می‌شـوند»؛ یعنی حبس بیش از پنج تا ۱۵ سال.

جرم‌انگاری جدید؛ تشویق به سقط در فضای مجازی

«به صورت کلی بخشـی از این لایحه قبلا هم جرم‌انگاری شـده بود و سـقط جنین همیشـه جرم بود و طبیب، ماما و داروفروشـی که به این فرایند کمک می‌کردنـد هم از قبل از سوی قانون‌گذار برایشـان جرم‌انگاری شده بود؛ اما این لایحه بـا توجه به مقتضیـات روز مجازات این اقدام را بیشـتر کرده اسـت». این توضیحی است که شیما قوشه، فعال حوزه زنان و وکیل دادگسـتری، درباره قسـمت مربوط به سقط جنین در لایحـه تعزیرات به «شـرق» می‌گوید. او جرم‌انـگاری جدید لایحـه را معطوف به مـاده ۳۱۲ این لایحـه می‌داند؛ یعنی قسـمت تبلیغ، آموزش، تشـویق یا معرفی وسـایل یا شـیوه ارتکاب سقط جنین در فضای مجازی. «با توجه به رویکردهای اخیر مسئولان در این حوزه و به‌ویژه محدودیت غربالگری این موضوع قابل پیش‌بینی بـود. درحالی‌که جامعه و به صورت مشـخص زنان نسـبت به قوانین موجود و همچنین رویکرد کلی قانون‌گذار به این مسـائل، بسیار پیشروتر، آگاه‌تر و جلوتر هسـتند، اما به نظر می‌رسد قوانین این آگاهی را برنمی‌تابند». او بـه موضوعات مختلـف در حوزه زنـان و فعالیت فعالان حقوق زن اشاره می‌کند؛ موضوع حق بر بدن، آزادبودن سقط جنیـن و انتخاب این موضـوع برای افـراد. می‌گوید: «زنان و مردان از قانون‌گذاران جلوتر هسـتند و متأسفانه این قسمت لایحه به عقـب راندن جامعه اسـت. درحالی‌که معتقدم با چنین اقداماتی جامعه به عقب رانده نمی‌شود، اما قطعا این اقدامـات آثار منفی و زیان‌باری خواهد داشـت. اگر همچنان سـقط جنین جرم باشد، شاهد بیشترشـدن این عمل در مراکز غیرقانونی و غیربهداشـتی خواهیم بود که می‌تواند به آسیب جسمی جدی مادر منجر شـود. کمااینکه در تمام این سال‌ها چنین اتفاقی رخ داده است».

این حقوق‌دان علاوه بر تشـدید این ناهنجاری‌ها به واسطه این لایحه، بر محدودیت‌های بیشتر فعالان حوزه زنان هم تأکید دارد: «سال‌هاست فعالان حوزه زنان در این زمینه‌ها کار می‌کنند و تصویب این لایحه با این جرم‌انگاری جدید، فارغ از اینکه حق شهروندان مبنی بر آگاهی و دانسـتن را تضییع می‌کند، بخش زیـادی از فعالان این حـوزه را که به‌عنوان بخشـی از فعالان جامعـه مدنـی در حال روشـنگری هسـتند، در خطر تعقیب قضائـی، کیفری و همچنین در معـرض احکام و مجازات‌های سـنگین قرار می‌دهد». بااین‌حال، بازهم او معتقد است تاریخ جنبـش زنان ایران نشـان داده ایـن جرم‌انگاری‌ها نتوانسـته اسـت جلوی رسـالت و وظیفه‌ای را که فعالان حوزه زنان بر دوش خود احسـاس می‌کنند، بگیرد. قوشه حوزه سقط جنین را حـوزه خصوصی افراد می‌داند و می‌گوید: «اساسـا مجازات سـقط جنین با شکایت شاکی خصوصی انجام می‌شود. اگر زن و مرد هر دو موافق این کار باشـند، بنابراین شـاکی خصوصی وجود ندارد و این موضوع به فرد دیگری ارتباط مستقیم ندارد. شـاکی خصوصی کسـی اسـت که از ارتکاب جرم به‌صورت مشخص متضرر شده باشد. اما اگر با شکایت دادستان به‌عنوان مدعی‌العموم پرونده باز و شـکایت قضائی آغاز شـود و اثبات شـود که مرد هم موافق سـقط جنین بوده، او را هم می‌تواند مورد تعقیب قضائی قرار دهد».

تجربه‌های دردناک

در یک سـال گذشـته اگرچه محدودیت‌های سـقط جنین بیشـتر شده و با انتشـار لایحه تعزیرات و تشـدید مجازات این موضوع سـخت‌تر هم خواهد شـد، روایت‌هـای متخصصان زنان از سـقط‌های غیرقانونی که کارشان به جای باریک کشیده می‌شـود هم تلخ‌تر شده است. سودابه کاظمی، رئیس انجمن متخصصیـن زنان و زایمـان ایران، در گفت‌وگـوی کوتاهی به «شـرق» می‌گوید هم‌زمان با این تماس با چند نفر از همکاران در حال رسـیدگی به مادری هسـتند که به‌صـورت غیرقانونی اقدام به سـقط جنین سه‌قلوی دوماهه خود کرده است: «حال این مادر بسـیار بد بود. می‌خواسته سقط جنین انجام دهد اما به دلیل بسـته‌بودن راه‌های قانونـی در مراکز غیرمجاز این کار را انجام بود. به‌طوری‌که رحم و روده‌اش پاره شـده بود. هنوز نمی‌دانم کجا ایـن کار را انجام داده بـود». او می‌گوید همین مورد را داشته باشید تا بعدا گفت‌وگوی مفصلی کنیم.

آمار سقط واقعی نیست

در یک سال گذشـته آمارهای عجیب‌وغریبی از سقط جنین در کشـور منتشر شـده اسـت. نمونه‌اش مدیر مرکز تخصصی مردمی نفس در گلستان که در آذرماه مدعی شده بود: «روزانه هزار جنین و هر دو دقیقه یک جنین در کشـور سقط می‌شود». آماری که با واکنش بسـیاری از متخصصان همراه شـد. ناهید خداکرمـی، رئیـس انجمن علمـی مامایی ایران، به «شـرق» می‌گوید: «مواجهه مسـئولان و سیاسـت‌گذاران با مقوله نرخ بـاروری با آنچه در واقعیت وجـود دارد، فاصله دارد. کاهش نرخ باروری مسـئله‌ای چندبعدی است و علت آن را می‌شود از مهاجـرت نخبگان به‌ویژه دهه‌شـصتی‌ها گرفته تا وضعیت سیاسـی، بین‌المللی، اجتماعی و اقتصادی امروز برشـمرد که همگـی در کاهش نرخ باروری نقش دارند. مهم‌ترین مسـئله این اسـت که جوانان انگیزه‌ای برای ازدواج ندارند، چه رسـد به باروری». تأکید او بر این اسـت که در مواجهه با سقط جنین بـا بزرگ‌نمایی‌های عجیب‌وغریبی روبه‌رو هسـتیم؛ «نمی‌دانم منبـع این آمار از کجا می‌آید و با چـه متدولوژی تحقیقی یا بر اساس کدام سـامانه ثبت اطلاعات به آن رسـیده‌اند؟ حداقل متخصصـان حـوزه مامایی، بارداری و سـلامت بـاروری، این اعـداد را منطبق با واقعیت نمی‌داننـد، به‌خصوص که به نظر می‌رسـد عده‌ای برای اینکه عوامل اصلی کاهش نرخ باروری را نادیده بگیرند، روی مسـئله سـقط جنین تمرکز کرده‌اند». او می‌گوید: «باید این موضوع را از ذهن خود پاک کنیم که می‌شود بـا بخش‌نامه و فشـار و قانون مردم را وادار بـه زاد و ولد کرد و جمعیـت را افزایش داد. اگر مشـکلات اقتصادی مردم حل شـود و به مطالبات اجتماعی بحق‌شان دست پیدا کنند، قطعا شاهد رشـد جمعیت خواهیم بود. اوایل انقلاب و به‌خصوص دهـه ۶۰ را با اکنون مقایسـه کنید. در آن زمـان چون مردم به آینـده امیدوار بودند و چشـم‌انداز زیبایی را بـرای زندگی خود متصور بودند، به‌طور غریـزی با افزایش ازدواج و افزایش نرخ باروری مواجه شـدیم. حالا هم با توجه به پیشینه حرکت‌های جمعیتی، تجربه تحقیقاتی و تجربه چهار دهه کار با خانواده‌ها می‌گویم اگر مردم به آینده امیدوار باشند، خودبه‌خود جمعیت کشور افزایش خواهد یافت».

رئیس انجمن علمی مامایی از کسـانی که به مسـئولان و قانون‌گذاران مشـورت می‌دهند، می‌خواهد واقعیات جامعه را از کسانی که در حوزه مامایی، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی کار می‌کننـد، بگیرند؛ «کاهش نرخ باروری ما بسـیار نگران‌کننده و شـوربختانه راه‌حل‌های ما برای حل این موضوع هم همان‌قدر نگران‌کننده اسـت و با واقعیت‌هـای جامعه همخوانی ندارد. نگاه‌مـان به حل مشـکل باید منطقـی و متعادل باشـد. این موضوع صفر و صدی و امر به معروف و نهی از منکری نیست. مشکل اصلی این است که جوان امروز چشم‌اندازی برای آینده خود متصور نیست. باید مسائل کشور به‌صورت منطقی تجزیه و تحلیل شـود. آیا می‌شـود مطالبات امروز جوانان را در کف خیابان بی‌پاسخ بگذاریم ولی از آنها بخواهیم خانواده تشکیل بدهند و فرزند بیاورند؟».

خداکرمـی در عین حال که خود را یکـی از مخالفان جدی سقط جنین می‌داند، معتقد است: «این را بدانید که سقط جنین با هر دلیلی که انجام شـود، آسـیب‌زا است و از همه بیشتر به مادر آسـیب می‌زند و صدمات متعدد جسـمی و روانی زیادی برای مادر به همراه دارد. ضمن اینکه در این موضوع (جمعیت و سقط) هم ما مثل بسیاری دیگر از موضوعات نقش مردان را فراموش کرده‌ایم. وقتی می‌خواهیـم اخلاق در جامعه بهبود پیدا کند، فشـار روی زنان اسـت و وقتی هم کـه می‌خواهیم جمعیت را افزایـش یا کاهش دهیم، باز هم فشـار روی زنان اسـت؛ درحالی‌که خانواده از زن و مرد تشـکیل شـده است. تجربه نشان می‌دهد اکنون مردانی که بچه نمی‌خواهند، بیشتر از زنان هسـتند؛ آن‌هم به دلیل وضعیت اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و حتی نگرانی از وضعیت آموزشی و تربیتی کودکان در مـدارس. به عبارتی خانواده ایرانی احسـاس می‌کند علاوه بر اینکه پاسـخ‌گوی نیازهای معمول فرزندانش نیسـت، هیچ اختیـاری در نحوه تربیت فرهنگـی و اجتماعی فرزند خود هم ندارد». خداکرمی افزود: «مانند بسـیاری از مشـکلات کشـور بـه جای حل بنیادین مشـکل، همیشـه به دنبـال راحت‌ترین راه کـه باید و نبایـد و تنبیه و مجازات اسـت می‌رویم. وزارت بهداشـت اولین راهی که برای افزایش جمعیت انتخاب کرد، در دسـترس قرارندادن وسایل پیشگیری از بارداری آن‌هم برای قشـر محروم جامعه که مشتری مراکز بهداشتی است، بود. به عبارتی بخشـی از قانون جوانی که همین نبود دسترسـی بود، به‌سـرعت اجرائی شد، ولی بخش‌های خوب و مفید این قانون کـه ترویجی و حمایتی اسـت، روی زمین مانده اسـت. ضمن اینکه امروز سقط جنین کار خیلی سختی هم نیست و حتما به مداخله پزشـک نیاز ندارد. با این حال معتقدم سقط جنین زیاد نشـده و این اعداد نجومی که اعلام می‌کنند، منبع مشـخصی ندارد و درسـت نیسـت». به گفته او ممکن است که به دلیل دسترسی‌نداشتن به وسایل پیشـگیری از بارداری، بارداری‌های ناخواسته زیاد شده باشـد: «که اگر چنین باشد به نظر می‌رسد بارداری ناخواسـته در قشـر فرودسـت و محروم جامعه زیاد شده؛ چون هزینه خرید وسایل پیشگیری از بارداری و همچنین انجام سـقط غیرقانونی را ندارند. اتفاقا اگر وسایل جلوگیری از بارداری در مراکز بهداشـت در دسـترس خانواده‌ها باشد، این مسـئله تأثیر مثبتی روی افزایش جمعیت دارد. درست نیست که زنان مناطق محروم را از اینکه فاصله‌گذاری درسـتی میان باروری‌های‌شـان داشته باشند، محروم کنیم، اما زنان برخوردار کلان‌شـهرها امکان تهیه وسایل پیشـگیری از بارداری را با هر قیمتی داشته باشند.

اگـر می‌خواهید حرکت جمعیتی کشـور به سـمت بهبود نرخ باروری پیش برود، چاره‌ای نیسـت جـز اینکه به نیازهای مختلـف جوانان و خانواده‌های امروز توجه کنیم و صدای آنها را بشنویم؛ در غیر این صورت به بیراهه می‌رویم و روند اسف‌بار کاهشی ادامه خواهد یافت».

جدول ۴۴۰۷ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- شـنونده- رمـان مشـهور شـارلوت برونتـه انگلیسـی- کامل و تمـام ۲- عکس‌گرفتـن از متن آماده‌شـده برای چاپ یا تهیه فیلم- فرخنده ۳- من ... بـا تپش پنجره‌هـا می‌گیرم- شـجاع- از مذاهب چهارگانه اهل سـنت ۴- ثروت و دارایی- فرزندزاده- شـبه‌جزیره‌ای در جنوب غربی اروپا ۵- ساخته‌شـده از نقره- تحفه‌ها- نشـانه اختصـاری «قیاس کنید» ۶- دریا- اهل سـاوه- مربوط به جامعه دارای تمدن ۷- روایت‌کننده- اتحادیه صنفی- پسـوند شـباهت ۸- کهنه و فرسـوده- ابزار آراسـتن موها- شـهری در اسـتان فارس ۹- بازی و سـرگرمی- روشی برای پایین‌آوردن تب بیمار- از انجیل‌های معتبر ۱۰- برادر مادر- گودی- حیوان وحشی ۱۱- دوتا نون- بدهکار- آش هفت‌دانه ۱۲- ضربه‌ای در تنیس- مقابل آشتی- ییلاقی در تهران ۱۳- مسـیحی- جشـه، اندام- عیب و عار ۱۴- نوعی طبل- آهنگسـاز و نوازنده برجسـته ویولن در موسیقی ایرانی و خالق قطعه آتش کاروان ۱۵- پرهیزگاری- سوار بی‌همتا- درختچه بادام کوهی

عمودی:

۱- تندرسـت- حـروف ادغـام در زبـان عربی- خالکوبی ۲- حرف ندا- سـقف اتاق- نوعی کامیون نظامی ۳- سرپرست اوقاف یک ناحیه- بسیار مهربان- پهنـاور ۴- بدل- گذرگاه- گذراندن ۵- اسـبابی برای رسم خط عمود- روشنایی صبح- ضمیر مؤنث عربی ۶- صدای پاره‌شـدن کاغذ- سـیاره زهره- چهره‌نما ۷- تخم کتان- تکان، حرکت- امانت ۸- از مواد اولیه صنایع پتروشـیمی- یکی از دو عنصر تشکیل‌دهنده آب- اسـلحه کمـری ۹- عیـب و نقص- آسـان- باز شیمیایی ۱۰- فرزند کیومرث، نخستین شاه ایران- عددی دورقمی- پایان‌نامه ۱۱- پایتخت ایتالیا- ظلم و ستم- از مرکبات ۱۲- مرحله شـدید بیماری یا مشـکل- اکنون- دستگاهی در موسیقی ایرانی ۱۳- درنگ- فلانی- گاهی به ته دیگ می‌خورد ۱۴- آسـان‌گیری- در سمت راست داماد می‌ایستد- قلعه ۱۵- نازل‌شده در مکه- نام قدیم مشهد- تزیین‌شده

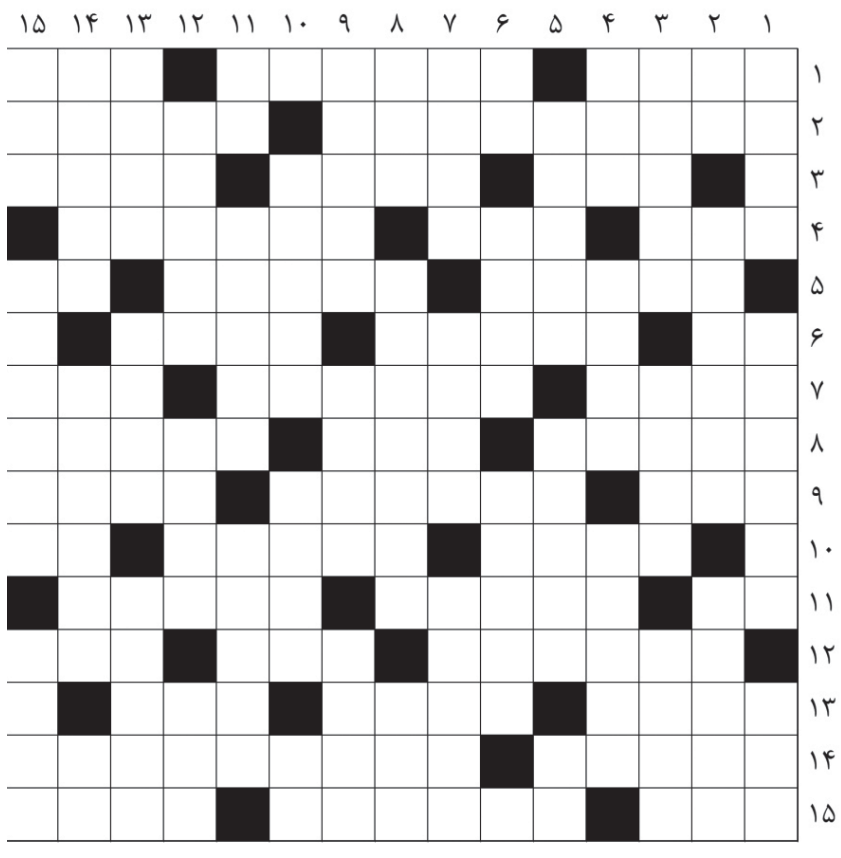

حل سودوکو سخت

۶	۴	۲	۷	۵	۹	۱	۳	۸
۷	۳	۱	۴	۸	۲	۵	۶	۹
۵	۸	۹	۳	۱	۶	۴	۷	۲
۱	۲	۳	۸	۴	۷	۹	۵	۶
۸	۹	۶	۵	۲	۱	۳	۴	۷
۴	۷	۵	۶	۹	۳	۲	۸	۱
۹	۵	۷	۱	۳	۸	۶	۲	۴
۳	۱	۸	۲	۶	۴	۷	۹	۵
۲	۶	۴	۹	۷	۵	۸	۱	۳

حل سودوکو ۳۴۰۳

۲	۳	۷	۸	۵	۶	۹	۴	۱
۱	۸	۵	۹	۴	۲	۷	۶	۳
۴	۶	۹	۱	۳	۷	۵	۲	۸
۷	۲	۱	۴	۸	۳	۶	۹	۵
۸	۹	۶	۵	۲	۱	۴	۳	۷
۳	۵	۴	۶	۷	۹	۱	۸	۲
۹	۷	۳	۲	۶	۵	۸	۱	۴
۶	۴	۲	۷	۱	۸	۳	۵	۹
۵	۱	۸	۳	۹	۴	۲	۷	۶

حل جدول ۴۴۰۶

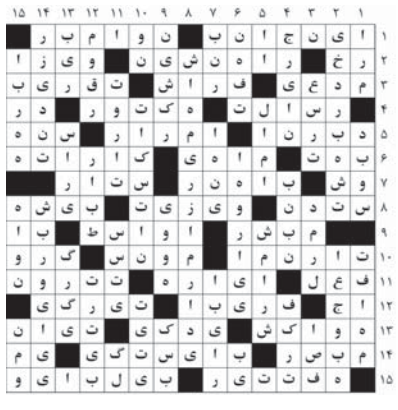

سودوکو سخت ۳۴۰۴

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۸	۲	۴	۶		۱	
۹	۲				۸			
۳					۹			
		۴					۲	۶
		۳				۱		
۶	۹					۵		
			۸					۷
			۶				۴	۱
	۶		۱	۷	۵	۸		

سودوکو ساده ۳۴۰۴

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۳					۵
۸	۹	۱	۴	۶			۳	
		۴	۲	۱		۶		۸
		۷		۵				۶
	۶		۹		۱		۵	
۴				۷		۸		
۱		۶		۲	۸	۳		
	۸			۳	۴	۱	۶	۲
۷					۶			